D. IOANNIS TRITHEMII ABBATIS ORDINIS S. BENEDICTI

De Laudibus Carmelitanę religionis liber.

REVERENDISS. IN CHRISTO P. AC D. M. Io. Stepha. Chizzolæ Cremonen. omnium Carmelitarum Generalis Vicarij Apoſtolici iuſſu ac nutu.

Centeſimo pôſt anno diligenter recognitus breuiq; Apologia defenſus per R. P. Petrum Lucium Belgam, Carmel. Bruxellenſem Sacræ Theologiæ Profeſſorem.

Dum fluet vnda Maris, curretq; per ęthera Phœbus

Gaudent qui titulo ſancta Maria tuo.

Viuet Carmeli candidus Ordo mihi.

Ergo tuis faueas famulis pia Virgo precamur.

Florentiae, Apud Georgium Mareſcottum. 1593.

Superiorum permiſſu.

REVERENDISSIMO PRAESTANTISSIMOQ. VIRO D. M. IO. STEPHANO CHIZZOLÆ CREMONEN.

Omnium Carmelitarum Propriori Generali meritiſſimo.

F. PETRVS LVCIVS BELGA, *Carm. Bruxell.* S. P. D.

NIHIL in rerum natura ſtabile, aut diuturnum eſſe (antiquiſſimæ Religionis Primas meritiſſime) verùm omnia Orbis ambitu intercluſa, varijs mutationibus ſubiecta fore, ſurſum ac deorſum ad Euripi inſtar voluі atque reuolui, nemo eſt qui neſciat. adeò vt non immeritò Mundum hunc, Orbem, tanquam orbiculari forma nullo loco conſiſtere valentem, appellemus. His quæ dico, tum veterum, tum neotericorum ſcripta fidem faciunt. Ipſe etenim primus parens, ſummi Parentis Dei Opt. Max. formatus manibus, omnium primus quid rerum

viciſsitudo ſit, cognouit: cùm rectus ad Dei ſimilitudinem formatus atque creatus, à recto declinans, ſe infinitis immiſcuit erroribus. Quid mirum? Homo cùm in honore eſſet, non intellexit. Verumenimuerò quantumuis hic Orbis ſubiectus ſit mutationibus, tamen omnipotentis Dei bonitate factum fuiſſe videtur, vt triſtia lætis, lætaque triſtibus non temerè mixta, humanam mentem Proteo mutabiliorem, hac ratione tanquam frenis quibuſdam ab omni extremo contineret. Quemadmodum enim, vt vult Sapiens, extremum gaudij luctus occupat: ita pari modo luctui ſuccedit gaudium, lætitia mœrori. O mens amens quantis expoſita fluctibus, o mens demens quot circumuallata atque iactata turbinibus. Sed dices: Quorſum hæc tam longo repetita principio? Eò nimirum, Reuerendiſs. P. quo oſtendam, quòd, quum in omnibus quæ Orbis orbe continentur, viſa ſemper fuerit, atque etiamnum paſſim videatur tanta omnium rerum viciſsitudo, certè ipſe Carmelus noſter, in eoque Propheticis manibus plantatus Ordo, de rerum mutatione, mundique metamorphoſi gaudendi atque dolendi anſam accepiſſe declaretur. Ingens profectò gaudium, cùm in Carmelo Carmeliticus Ordo ſatus, indies ſuarum virtutum gramina, vitisque fructiferæ germina non ſolùm ante Diuini Verbi incarnationem per vniuerſam Syriam & Aſsyriā, Samariam & Palæſtinam: verùm & pôſt per vniuerſam Europā, Aſiam, & Africam longè lateq; propagarit. Aſt veriſsimum eſt quod vulgo fertur, Fortunā nulli perpetuò bonam eſſe. Namſtatim vt ſuperis viſum eſt, Saracenica & Mahometana inualeſcente impietate, pulſis antiquis ſedibus Carmelicolis, omnia luctu atq; mœrore tabeſcebant. Tunc decor Carmeli euanuit, & vertex eius emarcuit. Tunc fons Eliæ adhuc viuentis, aquis viuis ſcaturire deſiit, frutices arboresque irrigare negauit. Sed audiamus, obſecro, mutationem dexteræ Excelſi. Conſideremus quam verum ſit quod paulò ante diximus, nimirum gaudium ſuccedere mœrori, felli mel, triſtitiæ lætitiam. Siquidem Ordo Carmeliticus Syria Aſſyriaque pulſus, & quo-

dam-

dammodo radicitus euulſus, in clariſsimis Europæ partibus nouas radices miſit, odoris ſuauitatem emiſit. Fons ille, veluti infidelium ruderibus obſtructus, maiori cum impetu erumpens, Europam irrigauit, longè lateque dulcedinis ſuę vndas effudit. Vinea Carmeli quæ radices ſuas in loco ſuæ plantationis altius egerat, tãdem palmitibus ſuis & botris priuata, omnique decore ſpoliata, veluti indignans, Europæ noſtræ terrà marique fructus ſuos diffuſos benignè deguſtandos exhibuit. Dolor igitur ob Ordinis noſtri in Oriente (ubi ortus) occaſum, gaudium verò ob in Occidente ortum. Quis enim neſcit quanta lætitia Gallorum rex Ludouicus, Brabantiæq; Dux ante annos plus minus quadringentos eos ſuis regnis induxerint, præterea quibus geſtibus & applauſibus eos Anglia, Scotia, Hibernia, vtraq; Germania exceperit. vt nihil interim de Italia, Hiſpania, Luſitaniaque dicam, vbi quam gratus eorum aduentus extiterit, ſatis declarant ſuperba illa atque ampliſsima Chriſti fidelium benignitate extructa monaſteria. At rurſum, licet inuitus, cogor gaudio mœrorem, lætitiæ triſtitiam ſubiungere. Nam vt Europa omnis iampridem ſumma animi alacritate Carmelitas profugos Palæſtinaque profligatos ſuſcepit: ita eadem magna ex parte ob Chriſti fidem ſuis finibus expulit, & non ſolùm patriam exilio, verùm & horum complures vitam morte commutare coegit. En doloris anſa, en luctus occaſio. Eorum quæ in Belgio noſtro acta ſunt Reuerendiſſ. P. non auritus, ſed oculatus teſtis ſum ego. Quas enim ruinas, quas perſecutiones illic non exercuit Caluiniana peſtis? Nihil profectò præter vires defuit, quo minus Carmeli vineam veluti Calydonius aper funditus euerterit, penitus extirpauerit. Ex vno facile eſt plura cognoſcere. Bruxella vrbs regia, diuitijs & nobilitate potens, multorum Regum, Ducum ac Principum parens, fide, religione præſtans, ante annos plus minus duodecim hæreſeos labe infecta, multa, eaque ſe indigna deſignauit, quamq; & ipſa mutationi ſubiecta ſit declarauit. Anno ſiquidem 1578. die 11. menſis Septembris (quæ fuit 16. poſt Reuerendiſsimi F.

R.

R. Io. Bapt. Rubei Ord. Gen. mortem) Carmelitarum eccleſiam omnium primã hæretica concione prophanauit. Hinc dolor, hinc luctus. Anno 1580. ipſa Pentecoſtes vigilia, qua Romæ Generalia Comitia habebãtur pro nouo Ordinis Primate creando, omnia lamentis & querimonijs compleuit. Etenim ſtipendiario milite clam conducto, omnia (Carmelitarum duntaxat excepto) ciuitatis monaſteria, templa, aliaque loca pia diuino cultui dedicata diripiebãtur, ſpoliabantur. eorum cultores trahebantur, trudebantur, mille miſerijs, mille ignominiis afficiebantur: nulla ſexus, ætatis nulla ratio habebatur. Soli Carmelitæ in tanta debachatione hęreticorum militum foribus apertis orantes, nihil mali perpeſſi ſunt. Quid in cauſa fuiſſe dicemus? Certè voluntas Dei abyſſus multa. Nimis enim indignum fuiſſet, ſi, cùm omnis fere Carmeli Religio eo die in Vrbe orbis capite congregata, deque nouo Carmeli vineæ Paſtore lætata, Bruxellenſis Carmeliticus cetus tanto animi dolore afficerẽtur. Verùm non ita multo pòſt alius mæroris cumulus inuaſit, immo oppreſsit. Nam anno 1581. die 23. Aprilis, poſt innumeras illatas iniurias, in perpetuum exilium acti fuimus, pœna capitis renitentibus ire, & audentibus redire propoſita. Integrum tamen fuit manere, ſed opus erat fidei à parentibus traditæ palinodiam canere, Christi religionem abiurare, & in impia Caluinianę ſectæ myſteria iurare, Pontifici ſummo maledicere. Si gloriari licet, in Domino gloriabor. Vix credas, vir præſtantiſsime, quot montes aureos, quot Veneres, quot voluptates, quot delicias Lucio tuo cæteriſque obtulerint, ſi illorum impijs votis obtemperare voluiſſemus. Quod ſi feciſſem, profectò non Carmeliticus alumnus, ſed Epicuri de grege porcus fuiſſem. Itaque potius elegi abiectus eſſe in domo Dei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. En rurſum Reuerendiſsime P. quæ qualiſque rerum viciſsido. En quibus Carmelitana vinea agitata ventis, quibus percuſſa procellis, qua perſecutionis grandinę attrita. Sed dedit

his

his quoq; finem ipſe Deus qui fine caret. dolori gaudiũ, mœrori lætitia ſucceſsit. Bruxella nãque anno 1585. die 19. menſis Martij longo Marte belloque domita, fame tam ſpirituali quam corporali pluſquam Saturnina preſſa, ſibi conſulens, ſueque ſaluti proſpiciens, hos quibus antea igni & aqua interdixerat, patulis brachijs, & ambabus (vt aiunt) manibus excepit, hæreſim abiurauit, hæreticos expulit, Deo religionem, Regi fidem promiſit, templa prophanata expiauit, diruta erexit, erecta ampliſsimis donis ditauit: Nulli hodie ciuitatum fide, pietate, religione cedit. Sed ad recentiora parumper ſe conuertat oratio. Ante annos tres Italiam ingreſſus, totus Carmeliticus grex ſub vigilantiſsimi cuſtodis cuſtodia pacificè degebat. Caſſardus etenim eundẽ pro ea qua prẹditus erat prudentia regebat, in sũma pace atq; tranquillitate continebat. Pòſt, eo vita functo, plurimum, vt par eſt, doloris atque mæroris omnium mentes inuaſit. Verùm poſt nubila Phœbus. Nam cùm Chizzolam (nominaſſe ſatis ſit laudaſſe) ex ſummo ſacrę Carmeli vineę Procuratore, Vrbis & Orbis conſenſu, eiuſdem vineæ herum, patronũ dominumq; creatum cognouimus, nullus dolori, nullus mœrori locus relictus fuit. Omnia gaudijs & exultationibus perſonabant. Cumq; ea dignitate auctus, plurimas tũ à vicinis, tum etiam à remotiſsimis noſtrę Religionis alumnis acclamationes, cõgratulationes & fœlicia omina omnium ferè votis acceperis, Lucius tuus veluti lucis egenѕ in verecũdię tenebris diu delituit, cogitabundus quo argumento ſummam animi ſui lætitiam declararet. Dumque huc illucque mens, vt mobilis, moueretur, tandem viſum fuit prẹſens Opuſculum anxiè à Carmelitis noſtris deſideratum, ad incudem reuocare, tuique nominis dignitati dedicare. Quod cùm ſua ipſius cõmendatione gratiſſimum fore confido, prorſus nihil addubito quin idem tum ob Trithemij viri eruditiſsimi deque noſtra Religione optimè meriti autoritatem, tum etiam ob ipſius Operis maieſtatem, hilari lętaq; frontè ſis accepturus. Duo hic mihi forent ſummopere exaggeranda, nimirum Operis ipſius dignitas, &

tuum

tuum in promouendis iis quæ ad Religionis decorem ſpectant, ſtudium & induſtria. horum alterum ſuperuacaneum. Nam, vt dicitur, proba merx facilè emptorem inueniet, neque e vino vendibili opus eſt ſuſpenſa hædera. Alterum adeo cunctis notum, vt nihil præter lucernam in meridie accendere viderer, ſi quod Orbi notiſsimum, notius facere conarer. Quid enim te ad almæ Prouinciæ Romanæ gubernationem euexit? Quid Sixtum quintum Pontificem Max. mouit, vt te ſuperioribus annis Prouinciarum Galliæ, vtriuſque Germaniç, Angliæ, Scotiæ, Hyberniçq; Commiſſarium Apoſtolicum conſtituerit? Quid Gregorium XIIII. vt te (Laurentio Laureto viro integerrimo ad Hadriæ Epiſcopatum aſſumpto) Vineæ noſtræ Procuratorem deſignauerit? Quid demum Clementem octauum, vt te (Caffardo morte ſublato) totius Carmeli Paſtorem crearit? Quid, inquam, hos allexit? quid ſic mouit? Nihil aliud profectò, quam vitæ integritas, morum ſuauitas, animi candor, ſummæ virtutis & exquiſitæ eruditionis rumor. Quę cùm ita ſint, ineptus planè viderer, ſi in his laudandis ſtudium & operam collocarem. Itaq; finem faciam, ſi prius obnixè rogauero, quatenus de tuo erga me amore nihil detrahas. Vale vir præſtantiſs. Carmeliq́ue Cuſtos vigilantiſs. Florentię die 8. Aprilis anno Domini 1593.

REVERENDO IN CHRISTO PATRI, DOMINO IOANNI Vvirici de Nuſsia,

ORDINIS FRATRVM B. MARIAE ſemper Virginis de Monte Carmeli,

Per inferiorem Alemaniam Prouinciali, ac cæteris Patribus in Conuentu Agrippinenſi capitulariter congregatis, Ioannes de Tritenhem, Abbas Spanheimenſis Salutem, & Caritatem.

FAMA refert veterum Parthos neminem ſalutauiſſe abſque muneribus; At mihi quidem, religioſiſſimi Patres, veſtrum ſalutandi Collegium animus eſt; ſed munera condigna officio deſunt, quibus amoris in vos mei ſinceritas declaretur. Quid igitur facerem? Nunquid propter inopiam muneris, fœdus rumpitur caritatis? Abſit; Vacuus ergo ſalutabo? Nequaquam; Quid igitur feram? Munera; Quę munera pauper & inops? Caritatis; Non aurum, non argen

tum, non lapides pretioſos: ſed verba & literas, quibus nutritur ordo pietatis. Nuper itaque precibus & inſtantia religioſorum Patrum Ioannis Lapicidæ de Colonia Prioris Crutzennacenſis, & Iacobi de Cuba Lectoris impulſus, ſcripſi in Laudem Carmelitici Ordinis breue Opuſculum, quod loco munuſculi vobis mitto examinandum, & quanquam verecundum ſatis mihi fuerit coram eruditiſsimis in omni eruditione & doctrina viris tanti Ordinis voluiſſe laudare excellentiam: cùm inter vos plures nouerim eloquētiſsimos, qui id melius quam ego, facere poſsint: malui tamen iudicari ſermone imperitus, quam caritate infructuoſus. Nam etſi laudibus tanti Ordinis opuſculum noſtrum longè ſit inferius, poterit tamen afferre nonnihil vtilitatis: dum is qui laudator Religionis veſtræ eſſe voluit, nullam propriæ laudis ſuſpicionem acquiſiuit. Credo enim quòd laudes & honorem excellentiſsimæ Religionis veſtrę ab alienis potius quam à proprijs debeatis accipere. Suſcipite nunc itaque optimi Patres deſtinatum paruitatis meæ opuſculum, in quo non quid fecerim, ſed quantum voluerim pro honore Ordinis Carmelitici penſate. Si quid verò emendatione digno duxeritis, vt libet corrigite: vel ſi placet mihi emendandum demandate. Varię ſiquidem occupationes rei familiaris non ſinebant me limam omnimodæ venuſtatis apponere, neque ſecundum inſtitutionem meam ſingula ordinare. Sicubi erratum eſt: negligentia cauſam dedit, non voluntas. Vos autem venerandi Patres apologiam facilè ſuſcipitis, ſi amorem in vos meum & ſolicitudinem paſtoralis curæ penſetis. Pro maximis autem computabo delitijs, ſi vobis affectum meum erga Ordinem cognouero non diſplicuiſſe. Opto vos in Domino ſemper valere memores noſtri. Datum raptiſsimè ex Monaſterio noſtro Spanheim IX. Kalendis Maij. Anno Domini M. CCCC. XCII.

Ioan-

Joannis Trithemij Abbatis Spanheimensis Ordinis diui Benedicti In librum de Laudibus ſacri Ordinis Fratrum Carmelitarum Præfatio.

PRECIBVS & inſtantia quorundam Patrum de Ordine fratrum Beatæ MARIAE ſemper VIRGINIS de monte Carmeli ſubiectum opus aggreſſus ſum: in quo breuiter laudes eiusdem ſacratiſsimę Religionis quã tum rei familiaris curæ ingenijque vires perexiguæ ſinebant, deſcribere conſtitui, & quemadmodum à fundationis ſuæ principio vſque in hunc diem profecerit demonſtrare cõpendioſius elegi. Verùm cùm nõ ſit ſpecioſa laus in ore peccatoris, vehementer timeo ne Ordinis tam excellentis dignitas mea tarditate obfuſcetur, fiatque mihi quod imperitis oratoribus ſolet cõtingere, qui præclaras res ſua imperitia ſolent deturpare. Enimuerò cùm parcius alicubi ſcripſiſſe videor, nõ ſum æſtimãdus rebus defeciſſe, ſed verbis. Maxima quippe Carmelitici Ordinis excellentia eſt, quæ non modo meam, ſed Demoſthenis quoque facundiam & eloquentiam procul excedere videatur. Varij ſunt in Eccleſia Dei Ordines: Huic tamen præ omnibus tantum conceditur, ut titulo beatiſsimę Dei genitricis & Virginis decoretur. Cùm ergo maximis rebus laudandis ingenia parua non ſufficiant, quid mirum ſi ego in laudando præclariſsimum Ordinem videar deficere? Satisfeci quidem amicis vrgentibus, quanquam minus potuerim quàm volebam. Adhuc Carmelitani Ordinis in pectore viget amor, adhuc laudandi ſuperabundat materia, ſed præ rei excellentia deficiunt verba. Magnam huius Ordinis inſtitutio laudem promeruit, quam Regina cœli ſuo vocabulo inſigniuit. O uerè beata vnio, quę tãtę Parentis munita præſidio, in æternum firma conſiſtit; Sub Dei Matris protectione Carmeliticus ordo quieſcit, & idcirco nul

la vnquam aduerſa formidabit. Gaude decus Carmeli, te mundi ſator ob matris honorem diligit, te Domina Mũdi virgo Maria vt oculi pupillam cuſtodit; te ſupernæ patriæ ciues colunt, amant, & laudant, nomen & honorem Imperatricis ſuæ in te ſedulò venerantes. Recti quoque diligunt te, memores pulchritudinis tuæ. Te nemo veraciter diligit, niſi bonus: nemo inſtitutionem tuam odio habet, niſi peruerſus. Quam pulchri ſunt greſſus tui in calceamentis Euangelii pacis: quamque venuſta facies, quamque elegans forma, quamque decoris aſpectus. Beati cultores tui qui ambulant in ſemitis veritatis: qui contemptis mundi rebus, tua præcepta deuota ſynceritate cuſtodiunt.

Maior es ò Carmeli ſacra Religio, quam vt verbis meis valeas prædicari. Silere à tuis laudibus non valeo: quoniam quod negat infirmitas, charitas ſubminiſtrat. Iam nunc igitur vos amici, præſentis Operis importuni exactores, de manu veſtri, Ordiniſque Carmelitici amatoris diu optatum munus ſuſcipite, & Deum Maximum pro meis reatibus ſedulò exorate. Habetis ex me poſtulatum opuſculum, in quo veſtris petitionibus ſatisfeci, ſed minimè noſtræ voluntati. Plus enim pro decore veſtri Ordinis volumus, quam poſſumus. Deinde vos fratres ſub Virginis Matris chlamyde militantes compello, vos precor & oro, vt ſi deuotio in Ordinem veſtrum noſtra vobis videtur laudabilis; pro noſtris ad Dominum culpis interueniatis, nobiſque Dei Genitricem veſtræ Religionis Patronam placabilem reddatis atq; propitiam. Hoc, inquam, agite, vt noſtri merces Operis, amor fraternus ſit, & oratio vnitatis.

IOANNIS TRITHEMII Abbatis Spanheimen. de laudibus Ordinis Fratrum Carmelitarum Liber.

De principio Ordinis. Cap. I.

DE Ordine Fratrum Beatiſsimæ DEI genitricis & Virginis MARIAE de Monte Carmelo auxiliante Domino tractaturi, ab illo differendi ſumamus exordium, qui eiuſdem Religionis obtinet principatum. Tunc enim iucunda poterit eſſe Lectori ſacratiſsimi Ordinis huius cognitio, ſi eum inſtituentis non lateat celſitudo. Enimuerò ſinguli Ordines ſuos habent præceptores & principes, fundatores, & viuendi ſub regula moderatores. Alij Baſilium ſui Ordinis habuere principem, alij Auguſtinum, alij Pachomium: nos Benedictum, Prædicatores ſanctum Dominicum, fratres Minores Franciſcum. At huius ſacratiſsimi Ordinis inſtitutor fuiſſe Elias propheta maximus dicitur: principes filij prophetarum ex veteri Teſtamento memorantur: cuius propagator ſanctus Propheta Eliſeus extitit, quem ſacratiſsima DEI genitrix Virgo MARIA ſuo vocabulo inſignitum, ab æmulorum inuidia defendit. Qui gloriatur in Domino glorietur; Ordinis ſui principes vnusquiſque imitari pro poſſe deſideret, ſuos inſtitutores moribus quiſque ſequatur, non friuolis ſermonibus. Nemo in Eccleſia Dei de Ordinis ſui excellentia contendat: nemo æmulationis ſtudio alium prouocet, nemo alteri detrahat, nemo famam alterius elationis malo corrumpat. Stultum eſt de alterius ſanctitate gloriam quærere, & de aliena potius, quàm ſua virtute præmium expectare. Sunt nonnulli bonorum ſtudiis inuidi: qui ſacrum Carmelitarum Ordinem impio dente corrodunt & lacerant: qui de prærogatiua Virginei tituli plurimum indi-

gnantur, Carmelitas velut indignos iudicantes, qui fratres Beatiſsimæ Dei genitricis & matris appellentur. Alij antiquitatem huius ſacratiſsimæ Religionis ignorantes, Prophetas Dei ſummi illius negant fundatores extitiſſe & principes, tanquam apud veteres nulla fuerit Religio, quæ in poſteris cum ordinis nomine deriuetur. Et horum imprimis fauente Virgine Maria ſermones obſtruendi ſunt, & ſic demum ad laudem Ordinis continuanda oratio. Niſi enim in principio falſæ opiniones ſtultorum eliſæ fuerint: ſemper nobis quaſi quidam latrunculi parabunt inſidias.

Nunc ergo quid nobis ſtolide laudator tui opponis? Quid Ordini ſancto imponis? Quid habes contra religionem hanc, vnde moueri queas? Profer vt audiamus. Putasne iuſtè indignaris fratribus Carmelitis, famulis Genitricis Dei? Quid eſt quod tibi in eorum Ordine diſplicet? Genus, an Species? Nomen, an Virtus? Vita, an Meritum? Si Genus, audi Scripturam: Dei enim & genus ſumus. Vos, inquit archi-apoſtolus, Genus electum, regale ſacerdotium, gens ſancta, populus acquiſitionis, vt virtutes annuntietis eius, qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen ſuum. Dei plantatio eſt; caue ne quid contra ſanctos aſperè loquaris. Elegit ſibi Deus Ordinem Carmelitarum ob ſuum Matriſque honorem: Qui ſi tibi diſplicet, omnipotentis ordinationem impugnas. Si ſpecies diſplicet, audi quid Dominus dicat: Species agri mecum eſt. Hic eſt ager cui benedixit Dominus, in quo creſcunt virtutum lilia, & flores pietatis. Huic agro tam ſancto, tam fructifero, tamque Deo dilecto, nemo benedictus maledicere poteſt.

Si nomen Virgineo tropheo ſplendidum diſplicet, ſtultus es, qui rerum maieſtate poſthabita, de vocabulo altercaris. Nomen benedictum Carmelitæ poſsident, cui qui maledixerit, maledictionibus ſubiacebit. Si virtus fratrum ad æmulationem permouet, inuidus es qui alterius bonitate torqueris. Denique qui virtutem odit in proximos, iniuriam facit Deo, qui gloriam largitur & præmia. Si autem vita Car-

me-

melitarum tibi diſplicet, dic quorum. Quorundam, an omnium? Si omnium, temerarius es, qui tot fratres vna ſententia condemnas, à quorum ſancta conuerſatione tu quoque adhuc procul diſtas. Omnibus enim hiſtorias veterum legentibus perſpicuum eſt, quam multi ſanctiſsimi viri in hoc Ordine claruerunt. Nec dubium eſt hodie complures deuotiſsimos fratres inueniri qui ordinem iſtum ſuis virtutibus glorioſiſsimè illuſtrant. Si verò quorundam fratrum infirmitas te ſcandalizat, impius es, qui culpam paucorum diffundis in omnes, teque longè à perfectione ſanctorum iacere indicas, dum aliorum defectus impatienter portas.

Sed ſcio quamobrem contra ſanctum Ordinem Carmelitarum mouearis. Duo ſunt quæ tibi in eo diſplicent: quorum alterum eſt, quòd ſe fratres Beatæ Mariæ ſemper Virginis appellant: Alterum quòd Eliam & filios Prophetarum Ordinis ſui fundatores & principes prædicant. Hæc ſunt capita partis aduerſæ, hæc ſunt fundamenta commotionis alienæ. Sed ô ſtulta humanæ conditionis præſumptio: quæ in ſuæ humilitatis conſideratione non poteſt tranquilla conſiſtere, ſed ſemper nititur ſui comparem æmulationis prauæ ſtudio ſuperare. Cur inuides fratribus Carmelitis Ordinis ſui titulum, quem eis contulit Regina cœlorum? enimuerò ſi Domina Mundi ſe Carmelitis ſororem exhibere voluit, quis ei contradicere poteſt? An non licet ei quod vult facere? An oculus tuus nequam eſt, quia ipſa bona eſt? Noli turbari, noli iraſci, noli frendere dentibus: nemo Reginam cœli prohibere poteſt, quo minus Carmelitas ſuos fratres appellet & filios. Non friuola loquor, non falſa, cùm ſummi Pontifices Romani, Petri ſucceſſores, Carmelitas non aliter appellare conſueuerint, quam fratres Dei genitricis. Reuolue generalium Conciliorum acta, & Bullas Apoſtolicas, & nunquam præter honorem Mariani tituli Carmelitas appellatos inuenies. An hoc tibi parum eſſe videtur, & maius à me teſtimonium requiris? Non eſt maius teſtimonium Eccleſia Dei: quoniam quicquid approbauerit illa, alterius teſtimonio non amplius

indi-

indigebit. Quod ſi te quoque huius excellentia tituli delectat, quid ſanctis fratribus indignaris? Aſſume, oſtenta, prædica, ipſi te minimè prohibebunt illęſi. Veruntamen ſcias, quoniam quicquid aſſumitur proprium non putatur. fac opera ſororis, & frater eris. Sanctiſsima etenim Dei Parens Virgo MARIA, communis fidelium mater eſt. nullum penitus aſpernatur deuotum. Agè itaq; vt libet: ſoli fratres Carmelitici Ordinis hunc virginei patronatus titulum authoritate vniuerſalis Eccleſiæ meruerunt, quem nulla vnquam æmulatione amittent. Quamobrem verò fratres Beatæ MARIAE ſemper Virginis appellati ſint, ſuo loco conſequenter tractabimus. Ad ſecundam calumniatoris poſitionem nunc reſpondendum eſt, qua fratres Carmelitas de Elię ac Prophetarum ſucceſsione imprudenter exaſperat.

Quemadmodum Elias Propheta Domini, fundator extiterit Ordinis Carmelitarum.
Cap. II.

ELIAS Propheta Domini eximius rectè & catholicè fundator Carmelitanæ Religionis dicitur, ſi eius facta ex Regum voluminibus abſque inuidia diſcutiantur. Enimuerò ipſe montem Carmeli primus inhabitaſſe legitur, à quo fratres Carmelitæ nominantur.

Triplici autem ratione oſtenditur, quòd iſtius obſeruantiæ princeps Elias habeatur. à loco videlicet, ab habitu, & conuerſatione. Cùm ergo nomen Ordinis à loco ſumitur, meritò Carmelitarum princeps Elias memoratur: quia mons Carmelus, cuius ille habitator extitit, huic Ordini vocabulum dedit. Non loquor vana, ſed teſtimonijs ſcripturarum comprobata profero, cùm Eliam prophetam eundem locum lon-

ſe ante CHRISTI natiuitatem inhabitaſſe dico, qui fratribus Carmelitis, Religionis ſuæ nomen dedit & exordium.

Denique ſi veterum teſtimonijs credendum eſt, poſt Eliæ raptum, & mortem Eliſei, filij Prophetarum per ſucceſsionem generationis, montem Carmeli inhabitantes claris vacuũ nunquam ſinebant eſſe cultoribus. Allegationes teſtimoniorũ ſuper his, doctis viris non ſunt neceſſariæ, indoctis autem ſuperfluæ. Stultum eſt enim tempus allegationibus inſumere, cùm ea quæ dicuntur nemo doctus debeat ignorare. Verumtamen ne videar quæſiſſe ſubterfugium, dubitanti ſubiectos voco in teſtimonium.

Sanctiſsimus ille Patriarcha Hieroſolymorum Ioannes, qui claruit temporibus Hadriani Papæ primi, quid aliud in libro ſuo de principio & profectu huius Ordinis exprimit, niſi quòd Elias fundator eius fuit? Cyrillus Græcus epiſcopus Alexandrinus, VVilhelmus de Sanuco, Sibertus de Beca, Philippus Riboti, Ioannes Groſsi, Ioannes Bacchonis, viri doctiſsimi atque integerrimi, quid aliud ſcribunt de hoc Ordine, quam quòd ab Elia exordiũ ſumpſerit? Si nobis in his quæ de hoc Ordine ſcribimus fidem adhibere diſsimulas, ad ſcripta prædictorum Patrum recurras, & nos falſitatis arguere non poteris. Conſentit ergo nomen loci, vt Elias ſit fundator Ordinis Carmelitici. vnde non ſunt vituperandi fratres huius ſacratæ Religionis, quòd Eliam & filios Prophetarum ſui Ordinis fundatores & principes aſſeuerant.

Quantum verò ad rationem habitus pertinet, in Eliam Ordo Carmelitarum pulchra transfiguratione conſentit. Legimus ipſum amictum fuiſſe pallio, quo tangente Iordanis obſtupuit, & ſe pedibus tranſeuntis calcabilem dedit. Sic Eliſeus, ſic filij prophetarum imitatores Eliæ facti ſunt; qui non ſolùm ei loco, ſed & habitu ſimiles permanſerunt. Quod ſi nobis de colore putas inferre calumniam, quanquam ſit vile argumentum, quod de inuiſis coloribus diſputat: ad veterum hiſtorias te vocamus, quibus in primitiua Eccleſia fratres Carmelitæ, inſtar Eliæ virgulatis pallijs leguntur fuiſſe

induti. Nec te offendat mutatio coloris, cùm non ſit de ſubſtantia Ordinis. Poteſt enim mutari habitus, integritate Ordinis permanente. Sic etenim Ciſtercienſes griſeum habitum commutantes, nigrum aſſumpſerunt. religione priſtina nihilominus perſeuerante.

Ratione autem conuerſationis Elias fundator Ordinis Carmelitarum extitit, qui eos in monte Carmeli ſanctis moribus præceſsit. Quid fecit Elias, quod fratres Carmelitæ pro poſſe non imitentur? Incoluit ille eremum, vaſta ſolitudinis dilexit, ſoli Deo & ſibi vacauit: At fratres Carmelitæ ab exordio ſuæ inſtitutionis vitam ſolitariam in monte Carmelo duxerunt, ſoli Deo vacare per contemplationis ſecretum eligentes, donec tandem nouiſsimis penè temporibus Saracenorum perſecutione de eremo expulſi, iubente ſede Apoſtolica in vrbibus ſunt locati. vnde & antiquitus Eremitæ montis Carmeli vocabantur. Inſuper ſicut Elias Dei voluntatem annuntiauit, tyrannos arguit, impios trucidauit, ſic fratres Carmelitæ, quantum ad eos pertinet, Verbum Dei omnibus prædicant, tyrannos arguunt, impios carnalium deſideriorũ motus, per monita ſalutis in ſe & in aliis Dei virtute occidunt. Elias virgo mente & corpore, nullius corporei coitus macula inuenitur fuiſſe permixtus: ſed tanta puritate coram Deo & hominibus emicuit, vt mortem iam per annos bis mille, quadringentos, triginta differre meruerit. Fratres autem Carmelitæ ſancti Principis exemplo inſtructi, ad perpetuam ſe caſtitatem voto religionis obligant. non nubent, neque nubentur. Eccleſiam Dei vita & doctrina ædificant, fugatis quantum permittit humana fragilitas, vitijs, in ſe & in aliis virtutes plantant. Et quanquam non ſit eis Eliam poſsibile in omnibus imitari: tamen ſi parilitas conueaſationis recta lance attenditur, Elias Carmelita primus & optimus fuiſſe comprobatur.

Quid nobis iam æmulatio praua obiicies? quid? Eliam Carmelitam extitiſſe neges? Si dicas Eliam Ordinis Carmelitarum idcirco non extitiſſe principem & fundatorem, quia regulam eorum non ſit profeſſus, non magnopere aduertimus.

mus. Quid enim ſi regulam eorum non habuit, qui ante Regulam fuit? Bene, inquis, ſi ante Regulam fuit Ordinis Carmelitarum fundator, quomodo extitit? fundator enim Ordinis eſſe non potuit, ſi Regulam non dedit. Sed non eſt vera concluſio, quam contraria multorum conſuetudo infringit.

Beatus Dominicus Ordinem Prædicatorum inſtituit, & Regulam Auguſtini non dedit, ſed accepit. Sed Ordo Ciſtercienſis, ſic Carthuſienſis, ſic cæteri pœnè innumerabiles, principes ſuæ inſtitutionis alios habuerunt, atque alios regulæ datores. Sed ne cauſeris Eliam præceſsiſſe regulam Carmelitarum, & ideo non potuiſſe Ordinis eſſe fundatorem: Noueris plures in Eccleſia Dei olim ſine certa regula Ordinis extitiſſe, qui ſucceſſu temporis Regulam aſſumpſerunt. Multis enim annis Ordo ſancti Hieronymi in Eccleſia Chriſti viguit, qui tamen Hieronymi regulam non accepit, donec frater Lupus Olìueti Hiſpanus eiuſdem Ordinis Generalis tandem ſub Martino Papa quinto ex varijs eiuſdem Patris dictis nouam regulam comportauit. Denique multos Ordines ſub quorundam ſanctorum titulis eſſe cognouimus, de quorum regula nihil inuenimus. Sed de his hactenus.

Maximum Elianæ inſtitutionis argumentum eſt, teſtimonium antiquitatis, multis veterum ſcriptis celebratum. Fratres enim Carmelitæ prius extiterunt, quam regula. quoniam exemplo Eliæ & Prophetarum ipſi ſibi met viuendi regula fuerunt. Lege vitam Eliæ ac filiorum prophetarum & inuenies illos ante regulam regulariter vixiſſe. Nec refert ſi & alios quoque religioſos ea facere dixeris: quia etſi moribus Eliam cæteri pro poſſe ſequantur; tamen ſoli Carmelitæ, non ſolùm moribus, ſed & habitu & loci vocabulo ipſum imitantur.

Legimus in hiſtoriis quòd Sabacha pater Eliæ nondum nati viderit in ſomnis viros candidatos ſalutantes eum, per quos rectè fratres Carmelitas accipimus, quos habitu & conuerſatione candidos eſſe cognoſcimus. Hi genitorem Eliæ Saba-

cham ſalutant, quia illius exemplo inhærentes, quaſi fratres eius ſe exhibent, dum Sabacham, qui interpretatur reticulum, candidis moribus ſalutant. Quid autem aliud per Sabacham patrem Eliæ intelligitur, quam reticulum Sanctæ religionis Carmeliticæ, in qua multi ſaluandi capiuntur? A tempore ſiquidem Eliæ & Eliſei Prophetarum Dei, vſq; ad Chriſti natiuitatem plures montem Carmeli amore ſolitudinis incoluerunt, ſicut ex veterum hiſtoriis apertè demonſtratur. Nam poſt paſsionem Domini prædicantibus fidem Apoſtolis, inter multos qui tunc conuertebantur etiam Carmeli montis heremitæ conuerſi ſunt: qui deinde creſcente numero fidelium in Carmeli montis latere in honorem Dei genitricis & Virginis MARIAE capellam extruxerunt: vnde & vocabulum loci & religionis recipere meruerunt. Nec mireris ſi etiam monachos ante Chriſti natiuitatem in Iſrael fuiſſe dixerim, qui montem Carmeli & deſerta ſolitudinis inhabitarunt: quandoquidem & apud Gentiles in Gallia noſtra Belgica monachatus celebris fuit, cuius profeſſores antiquitas Druides appellauit. Horum in vrbibus & villulis aliqui morabantur; aliqui montes ſyluasque inhabitabant: omnes de ſcientia rerum naturalium philoſophabantur. Erant in maxima authoritate populi, ad quorum nutum omnia gerebantur. Vita illis abſtracta & continentiſsima fuit, adeò vt nemo ſiniſtrè loqui aliquid de ipſis præſumeret. Poteſtatem habebant excommunicandi rebelles, & rurſum abſoluendi obedientes. Omnimoda quoque immunitate gaudebant. Cęterum ne multis agam, qualis iſtorum conuerſatio fuerit, Cæſar in Commentariis expreſsit. Nam præter fidem & vnius Dei notitiam, actione ſe monachos exhibebant. Si Druides ante natiuitatem Chriſti gentiles ſolitariam ac monaſticam vitam egerunt, quid mirum ſi ex Iudæa fideles montis Carmeli Eremitæ fuerunt? Denique ſi de monachis, qui ante Chriſti natiuitatem in Iudæa floruerunt, altiora ſcire deſideras, hiſtorias Philonis Alexandrini, & Ioſephi Hieroſolymitani Iudæorum legas, & quales eo tempore fuerint inuenies.

De conuerſatione filiorum prophetarum, aliorumq́; Eremitarum ante natiuitatem Christi in Monte Carmeli. Cap. III.

LEGIMVS in hiſtoriis veterum, primùm Samuelem conuentum inſtituiſſe prophetarum, quem & cuneum appellabant. Deinde tranſlato Elia per aera, eius duplex in Eliſeo ſpiritus quieuit, qui & ipſe cum filijs prophetarum montem Carmeli temporibus certis incoluit, & viuere ad normam Eliæ ſummopere curauit. Ex his quidem multi ſuis nominibus per Patres recenſentur, de quibus noſtrum iudicium non inconſultè ſuſpendimus, eorundem teſtimonio contenti. Hinc de monachorum inſtitutione dicit Hieronymus: Noſter princeps Elias eſt, dux noſter Eliſeus, & filij prophetarum, qui in agris & ſolitudine habitantes, habitacula ſibi conſtruebant iuxta fluenta Iordanis. Erant iſti viri multarum virtutum, charitate maximi, deuotione & integritate ſummi: qui in contemplatione ſuſpenſi, mundum cum voluptatibus ſuis contempſerunt: De quibus veraciter dicit Apoſtolus. Circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus. In ſolitudinibus errantes, in montibus, in ſpeluncis, & in cauernis terræ: qui per fidem regna vicerunt, operati ſunt iuſtitiam, adepti ſunt repromiſsiones. Iſti ſunt viri fortes atque prudentes: qui monaſticæ conuerſationis fundamenta iecerunt, qui poſt Eliam montem Carmeli inhabitantes, ſe habitu & conuerſatione Deo dignos exhibuerunt. Ab his Ordo Carmelitarum initium ſumpſit & vocabulum. Ipſi enim Ordinis Carmelitici conuerſationem legis tempore ſeruauerunt, à quibus noſtri Carmelitæ ſub gratia & nomen acceperunt & ordinem. Nihil in his omnibus niſi tempus diſcrepat:

ſcrepat : meritò vnus Ordo Carmelitarum & Eremitarum ſub lege & gratia dicitur, qui vnius Dei fide & cultu coniungitur. Neque autem cæteris ordinibus titulus Elianus conuenit, cui & ſi conuerſatio vitæ congruat, tamen nomen loci non concordat. Antiquiſsimus ergo omnium Ordinum in Eccleſia Dei Carmeliticus eſt, à quo cæteri Ordines principium & formam ſuæ inſtitutionis acceperunt.

Enimuerò quantum attinet ad autoritatem veterum ſcripturarum, monaſtici propoſiti princeps fuit Elias & diſcipuli eius, qui relictis vrbibus ſibi caſulas circa Iordanis fluenta in deſerto conſtruxerunt. Huius ſub gratia propoſiti primus Baptiſta Ioannes extitit, qui à teneris annis ſolitudinem deſerti inhabitauit. Nec putes ſanctos prophetas Domini, boni ſolitudinis ignoraſſe magnitudinem, cùm non fuerit minimus eorum qui dixit: Bonum eſt homini cùm portauerit iugum Domini ab adoleſcentia ſua: ſedebit ſolitarius, & tacebit: quia leuabit ſe ſupra ſe. Sciebant viri Sanctiſsimi diuino ſpiritu illuſtrati ſolitariæ vitæ vtilitatem, & idcirco ante legiſlationem operibus impenderunt, quod demum ſub regula conſtituti Carmelitæ pro poſſe imitantur. Et quamuis Elias Carmelitis regulam ſcriptam non dederit, eis tamen exemplo ſanctæ conuerſationis viuendi norma fuit, quibus poſt ſe & locum & habitum conceſsit.

Quan-

Quando & quemadmodum data ſit regula fratribus in monte Carmelo degentibus. Cap. IIII.

SANCTI etenim Fratres qui in monte Carmelo iuxta fontem Eliæ ante Chriſti natiuitatem habitabant, Regulam conſcriptam habuiſſe non leguntur, ſed ipſi norma & Regula ſibi fuerant, qui exemplo Eliæ concorditer viuebant. Deinde poſt paſsionem Domini multiplicata per Iudæam fide Chriſtiana, hi qui in monte Carmeli vitam imitatione Eliæ ducebant eremiticam, ſecundum Euangelium Chriſti viuere cœperunt, ſicut in Actibus Apoſtolorum ſcriptũ eſt: Erant vnanimiter in Oratione perſeuerantes, & erat illis cor vnum & anima vna, nec quiſquam inter eos aliquid habebat proprium, ſed erant eis omnia communia.

Hæc eſt vita Apoſtolica quam Fratres Carmelitæ in primitiua Eccleſia ſtudioſiſsimè obſeruabant, Regulam ſuper his Euangelicam in cordibus ſuis habentes conſcriptam. Succeſſu verò tẽporis, cùm homines paulatim inciperent ab Apoſtolica vita recedere & proprium ſibi quiſquam proſsidere: timentes Zeloſi montis Carmeli habitatores, ne & ipſorum Sancta conuerſatio per ſucceſſum tempus deficeret, de remedio in poſterum cœperunt cogitare. Regulam ergo non propter ſe, ſed poſteritatem poſtulabant: ſcientes Ordinem ſuum iam deinceps non ſatis tantum exiſtere, niſi per regulam confirmetur.

Et reuera niſi hodie Carmelitæ approbatam haberent regulam, neſcio ſi ſubſiſterent. Regula enim ſola eſt, quæ ordinem præcedentium poſteritati commendat. Tempore pacis belli ſumptus parandi ſunt, ne aduerſitas offendat imparatos. Nam ſi fratres montis Carmeli non accepiſſent regulam tempore

pacis, vbi de Iudæa tandem per Saracenos expulſi manere potuiſſent?

Anno igitur Domini milleſimo, centeſimo vigeſimo ſecundo, ſub Henrico, & Calixto Papa ſecundo, Brocardus Prior mõtis Carmeli Regulã ab Alberto Hieroſolymorum Patriarcha obtinuit, quam ſuæ poſteritati obſeruandam commendauit. Nec æſtimandi ſunt fratres Carmelitæ eatenus irregulariter vixiſſe, qui ex Sancta conuerſatione conſuetudinem in Regulam commutarunt. Non enim neceſſaria eſt regula perfectis, ſed infirmis.

De confirmatione, & approbatione Ordinis Carmelitarum. Cap. V.

SED inuido dente bonos lacerare non ceſſat peruerſus, dum aliter ſibi probitatis famam non poteſt acquirere, niſi famæ inſidietur alienæ. Quanto enim creſcunt bonorum ſtudia, tanto & inuidia prauorum ſæuitura creſcit. Enimuerò quanquam Sacrum Carmelitarum Ordinem vetuſtas ipſa cõprobauerit, & quanquam multorum Fratrum ſanctitate ſublimatus ab initio fuerit: nequaquam tamen prauorum contra eum perſecutio quieuit. Dicebant ergo fratribus Sanctis detractores iniqui: Non eſt Ordo veſter in Eccleſia Dei ſtabilis, quem Sancta ſedes Apoſtolica non probauit. Hinc ortæ ſunt ſcandala: hinc ſeditiones in populo ſurrexerunt, dum peruerſi homines Sanctum Ordinem delere funditus moliuntur. O ſtulta hominum abuſio, vt quod Euangelium Chriſti approbat, humana confirmatione exiſtiment indigere. Dic mihi, detractor bonorum, legiſtine bullas veterum ordines approbantes? Quis Papa confirmauit veteres ordines, Pachomij, Baſilij, Auguſtini & Benedicti? Nuſquam inuenies hos ordines litteris confirmatos à principio. Enimuerò quos San-

ſtitus multorum approbat, quos longa vetuſtas confirmat, quis niſi mentis inops & ſtolidus infringat? Si Ordines præfatos ſancta confirmat antiquitas, Ordo fratrum Carmelitarum, qui antiquiſsimus eſt, nullius confirmatione opus habet. Longè enim præceſsit Romanos Pontifices, qui ex Elia propheta exordium ſumpſit.

Hæc dixerim, non quòd Ordo Carmelitarum Apoſtolico careat munimine, ſed vt æmulos odio motos oſtenderem, nõ ratione integritatis. Nam poſtéaquã fratres huius religionis in Europam venerunt expulſi de Palæſtina, multi ſummi Pontifices Ordinem ipſum confirmarunt, de quibus Alexander Papa tertius vnus extitit. poſt quem Innocentius tertius idem fecit: amborumque veſtigijs inhærens Honorius tertius multis adiunctis priuilegijs, & Ordinem & Regulam denuo comprobauit. Sed de his admodum ſatis dictum, quia etſi nos priuilegia Carmelitici Ordinis non penitus lateant: tamen noſtri non eſt propoſiti in lucem ea traducere. Hoc æmulis velim ſufficiat, Ordinem hunc ſuperprobatum extitiſſe ab initio, & deinceps ſtabilem manſurum.

De mutatione ſuperioris habitus fratrum. Cap. VI.

QVEMADMODVM in ſuperioribus iam diximus, Fratres Carmelitæ ſuos principes non ſolùm moribus, ſed et habitu pro ſua poſsibilitate imitantur. Eliam verò pallio indutum fuiſſe ſacrã demonſtrat hiſtoria: quo tranſeunte Domino vultum ſuum operuit, & tangẽs eo Iordanem calcabilem fecit. denique cùm Eliſeum vocaret, pallium ſuper eo miſiſſe legitur: quo etiam donauit eundem, dum ipſe per aera raperetur. Erat autem pallium, ſi veterum ſcriptis adhibetur fides, rotundum, totum corpus a collo vſque ad medias

tibias cooperiens, anguſtum ſuperius, & inferius latum, et in anteriori parte apertum.

Color autem ipſius habitus albus fuiſſe dicitur, per quem interior Fratrum munditia & puritas deſignatur. Tali Eliam pallio amictum fuiſſe tradunt, tali habitu inceſſiſſe Eliſeum & filios prophetarum. Si quis verò hanc habitus Eliæ deſcriptionem contendat eſſe apocrypham: nullam per hoc iniuriam nobis fecerit, qui noſtram opinionem non ſcribimus, ſed præcedentium Patrum. Cappa enim ordinem non facit, ſed obſeruantia pietatis. Nam quod antiqui monachi etiam vnius Ordinis in colore habitus vniformes aliquando non fuerint, Sanctus Pater Benedictus in ſua Regula innuit, qui monachos de colore veſtium cauſari prohibuit. Hæc dixerim non quod album fuiſſe Eliæ pallium negem: ſed vt hæſitantibus occaſionem murmurandi contra Ordinem præſcindam. Poſt multos verò annos cùm terra Sancta in manus deueniſſet infidelium, coacti ſunt Fratres mutare habitum, Saracenis id vrgentibus: qui ſolis ſatrapis ſuis albam portare veſtem licere exiſtimabant.

Publico igitur edicto regis, Fratres montis Carmeli album deponere habitum compulſi ſunt, & alium quemlibet aſſumere. Reiecto itaque neceſſariò habitu priſtino, cappas virgulatas aſſumpſerunt, quæ duplicis coloris à ſeptem partibus virgulatus extitit, quarum prima circa fiſſuram anterius alba fuit altrinſecus ſequens ab vtraque parte alba, & vltima in medio dorſi nigra. Tandem cùm poſt annos non paucos malitia infidelium creſcente, de terra Sancta Fratres cogerentur recedere, denuo habitum compulſi ſunt immutare. Venientes enim ordinatione diuina in Europam, ne populis riſum peregrino habitu facerent, veterem habitum reſumpſerunt, quo vſq; in hodiernum diem in ordine vtuntur. Denique ne mutatio hæc cuiquam friuola videretur, auctoritate Summorum Pontificum mox legitur comprobata.

Quare

Quare Carmelitæ, Fratres dicantur beatæ Mariæ ſemper Virginis de monte Carmeli.
Cap. VII.

SED iam quærendum nobis eſt, quare tot ſanctis, nouis & antiquis Ordinibus prætermiſsis, ſolus Carmelitarum Ordo, beatæ Dei genitricis titulo decoret, cùm ipſa nec fundatrix illius extiterit, nec aliqua ei ſimilitudine profeſsionis ſubiecta. Quæ ergo cauſa fuit, vt Carmelitæ Fratres beatæ Mariæ ſemper Virginis ab initio dicerentur? Nunquid fortuitu, caſu, aut elatione aliqua inani factum eſt? Abſit; Nam ſicut ex veterum lectione didicimus, titulum hunc Carmelitis conuenire maximè ſcimus, quos ab exordio ſuæ inſtitutionis Dei genitricem ſemper in maximo honore & reuerentia habuiſſe non dubitamus. Enimuerò non diu poſt Domini paſsionem creſcente per Iudæam fide Chriſtiana, fratres montis Carmeli capellam in eiuſdem montis latere in Dei genitricis honorem conſtruxerunt, eamq; in Ordinis ſui aduocatam ac patronam elegerunt, & fratres eius deinceps appellati ſunt. Sicut ergo à Carmelo Carmelitæ, ita à capella, quam ædificarunt, vſque in hodiernum diem fratres beatiſsimæ Dei genitricis & Virginis appellantur. Et digna quidem Carmelitis denominatio, vt qui Dei matrem ſpeciali ſemper amore venerantur, etiam illius ſint titulo clariores. Quemadmodum enim beatiſsima Virgo MARIA paradiſi nobis aditum prima omnium aperuit, ita Carmelitarum Religio principium & formam cæteris ordinib. dedit.

Nec dubium mihi eſt, quin Dei parens MARIA hunc Ordinem ſpeciali fauore proſequatur, quem & loco vicinum, & tempore primum ſibi & filio in obſequium exortum recognoſcit. Digni profectò ſunt fratres Carmelitæ Sacratiſsimę Virginis titulo inſigniri, qui ab exordio ſuæ inſtitutionis ei per hu

milititem & innocentiam ſuo modo facti ſunt proximi & in obſequio eius parentelæ ſingulariter deuoti. Lege & reuolue omnes tranſacti temporis hiſtorias, & nuſquam inuenies Ordinem fratrum Carmelitarum in Eccleſia Dei Sciſma ſuſcitaſſe vel ſcandalum, nec vlla nouitate populum fidelem perturbaſſe, neque de aliqua hæreſi vnquam fuiſſe ſuſpectum. Semper enim in humilitate & tranquillitate Domino ſeruiuit, ſemper pacificus in Eccleſia fuit: ſemper ſua innocentia contentus extitit.

Qui ergo humilitate & munditia moribusque ſanctis beatiſsimę Dei genitrici ſemper deuotus extitit: eius titulo congruè ſublimatus fuit. Hoc & ipſe habitus ſua munditia & puritate indicat: qui fratres Carmelitas continentiam & caſtitatem ſummopere obſeruare debere manifeſtat. Et quamuis locus ipſe primus, qui nomen dedit Ordini, deſolatus iam ſit: vocabulum tamen Carmeli fratribus manet, vnà cum patrocinio Dei genitricis. Nunc ergo ſatis dictum probatumque ſit de autore & loco Carmelitici Ordinis, perſuaſumq; velim ſit omnibus, illius cultores fratres beatæ Mariæ ſemper Virginis de monte Carmelo meritò & eſſe, & palàm prædicari.

De tranſmigratione Fratrum in Europam. Cap. VIII.

CVM propter ſcelera populi Terra Sancta in manus perfidæ gentis Saracenicæ redacta eſſet, anno poſt Domini paſsionem ſexcenteſimo trigeſimo nono: fratres Carmelitæ qui dudum in vrbibus etiam multiplicati habitabant, nimium ab infidelibus afflicti, ad eremum Carmeli montis redire ſunt compulſi. Non enim in ciuitatibus manere diutius poterant; quos Saraceni in tantum affligebant, vt nullum eis Deo famulandi tempus quietum relinquerent, ac victui neceſ-

neceſſaria funditus negarent. Manſerunt itaque fratres in monte Carmelo ſolitariam vitã in paupertate non modica ducentes, donec multis euolutis annis, Terra Sancta per Chriſtianos iterum fuit recuperata, & peregrinis iter ad illam in pace compoſitum.

Facta fuit hæc Terræ Sanctæ recuperatio, per Ducem Godifridum Anno Domini milleſimo nonageſimo nono. Deinde poſt annos paucos influentibus vndique peregrinis, & maximè de regionibus Europæ, numerus fratrum in monte Carmelo valde multiplicatus eſt; in tantum vt præ multitudine montes implerent & vrbes. O ſi tunc Ordinis Carmelitici decorem in ſua maieſtate vidiſſes, nunquam fuiſſe ſimilem alium exclamares. Erat videre delectabile fratres innumerabiles circa montem Carmelum habitantes in cellulis & cauernis petrarum idipſum omnino ſapere: Deo Maximo die noctuque quàm deuotiſsimè ſeruire; mundum cum ſuis voluptatibus pro Chriſti amore contemnere. Summa tunc apud illos erat religio: ſumma regularis vitæ perfectio, cùm fratres in carne manentes, carnem ipſam cum vitijs ſuis fortiter euicerunt. Floruit in pace Religio, quæ paulò ante turbata perfidorum incurſibus deficere putabantur. Venerunt ex omni Europa fratres peregrini, & colla monaſticis diſciplinis in monte Carmelo humiliter ſubmiſerunt.

Sed non diu durauit in terra Sancta iſta tranquillitas. Mortuo namq; Ioanne Hieroſolymorum rege, Terra Sancta conſueta ſubſidia habere à ſede Apoſtolica non potuit, Friderico Imperatore per ſuã rebellionem Summo Pontifici obſiſtente, donec iterum à Saracenis capta fuit. Iam verò deinceps fratres Carmelitæ ab infidelibus tanta tribulatione afflicti ſunt, vt nusquam tuti amplius in Iudæa viderentur. Vnde anno Domini milleſimo ducenteſimo triceſimo octauo, coacto in vnum concilio totius Ordinis in monte Carmeli, multi de Prioris licentia & conſilio fratrum, Palæſtinam egreſsi ſunt, & cum Regula, Ordinario ſuo ac Statutis in Europam, vnde venerant, reuerſi. Venerunt ergo aliqui in Cyprum, alij

in Franciam, & Angliam; nonnulli verò in Germaniam: ſinguli vbi ſe locum pro conſeruando Ordine putabant inuenire. Remanſerunt autem & plures in monte Carmeli, qui tamen & ipſi per Saracenos breui pòſt expulſi ſunt.

O miſeranda ſanctiſsimi Ordinis calamitas: qui penè infinitis pridem filijs exultabat, iam neceſſitate vrgente à fratribus ſuis deſeritur. Quem nō, etſi lapideus ſit, permolliat iſta Carmeli deſolatio: quando non vnius tantum montis, ſed multorum Monaſteriorum per vniuerſam Iudæam religio deſtructa eſt? Quo nam enim modo locus Eliæ Carmelitarumq; ſaluus perſiſteret, quando totus ille conculcatur à gentibus: quem Dominus noſter rex cœli ſua corporali præſentia ſanctificauit?

In Europâ itaque venientibus Carmelitis, auctoritate ſummi Pont. loca in diuerſis regionibus ad manendum diſpoſita ſunt; qui ſtatim licet cum difficultate, Conuentus plures inſtituerunt. Magna tenebat homines Chriſti commiſeratio fratrum, & quos ſedibus ſuis expulſos condolebant, larga munificentia fouebant. Ex hoc itaque tempore fratrum Carmelitarum Ordo per vniuerſam Europam valde multiplicatus eſt, & magnos in Eccleſia Dei fructus ſua conuerſatione & doctrina attulit, & profert vſque in hunc diem.

De multiplici perſecutione huius Sanctiſſimi Ordinis, & eius contra æmulos victoria.

Cap. IX.

CRESCENTE itaque per Europam Ordine, & numero Fratrum multiplicato, inuidens bonorum ſtudijs diabolus, perſequi fratres non ceſſabat, & quod per ſe agere non potuit per malos hoīes ſubordinauit. Concitauit ergo contra eos Sacerdotes eccleſiarum rectores, qui eos in ſuam poteſtatem conabantur

redi

redigere, & veluti ruſticos legibus parochialibus ſubiugare. Vſq; adeo hæc præſumptio inualuit, vt Carmelitis interdiceretur publicè, ne mortuos ſuos ſepelirent in Conuentibus, niſi Parochialium prius ſoluiſſent iura eccleſiarum. Interdicebant preterea inuidi ſacerdotes, ne quis paupertati fratrum ſuccurreret; quaſi non in ædificationem, ſed in deſtructionem fidelium tranſmigraſſent. Conquerebantur fratres afflicti dioceſium epiſcopis, ſed fruſtrà. Omnes enim ſua quærebant, omnes delere Ordinem funditus cogitabant; ſua, non Reipublicę commoda præ oculis habentes.

Quid iam facerent fratres tui Virgo Domina mundi? quo ſe verterent vndique tribulati? quem calamitatum ſuarum aduocatum inuocarent? Inuocabant homines, ſed non erat qui adiuuaret, ſingulis ſua quærentibus. O quis metus tunc fratres tenebat, cùm ſe de Iudæa expulſos, inter Chriſticolas odio haberi cernerent? Deſolati ab hominibus, te Matrem miſericordiæ inuocabant, ſpem ſuam in te (poſt Deum) totam collocantes. Nec fruſtra. Quemadmodum enim, cùm ſis fons pietatis, obliuiſci potuiſſes fratres tuos, filios tuos, viſcera tua? Vocaſti ergo vnum ex eis, quem cæteri ſequebantur ducem, eumq́ue ad ſedem direxiſti Apoſtolicam, bonam de rebus confidentiam repromittens. Nec vana, ſed certa promiſsio. Direxiſti viam apoſtoli tui, præueniſti eum in benedictionibus, Vicarium filij tui quid faceret, præmonuiſti. O Sancta & verè digna conciliatio, quæ originem non ex hominibus, ſed ex Dei ordinatione recepit.

Auditis ſummus Pontifex neceſsitatibus fratrum, æmulos & detractores eorum Apoſtolica maieſtate compeſcuit, & Ordinis tranquillitati in poſterum largiter prouidit. Quid nunc dicis tortuoſe coluber, qui Sanctum Carmeli ordinem te poſſe delere ſperabas? Vbi eſt præſumptio tua, qua Religionem Dei genitrici conſecratam conabaris euertere? Confuſus es, & omnes conſiliarij tui Dei virtute humiliati ſunt in iniquitatibus ſuis: Et Sanctus Ordo contra omnes aduerſarios ſuos prężualuit, & confortatus eſt, & vnus è quatuor Paradyſi fluminibus

minibus factus, vniuerſam terrā aqua eruditionis irrigat: Tu verò cum tuis calūniis debitas rependes vltiones. Neq; noua eſt iſta peruerſorum æmulatio, cùm ab exordio mundi ſemper bonos perſecuti ſint mali: quatenus per multas tribulationes probentur electi. Sed dum boni aduerſitatibus impiorum afflicti proficiunt, ſemper ad peſsima ſcelerati cadunt.

Tu autem Carmeli decus noli deficere, noli à propoſito Sanctiſsimæ inſtitutionis ceſſare, quatenus ad præparata tibi præmia ſine fine queas pertingere. Si mater obliuiſci poterit dilecti filij ſui te Regina cœli poterit deſerere; Quod ſi mater obliuiſcatur fructus vteri ſui: tamen Maria virgo tui non obliuiſcetur: ſed fratres ſuos dilectos cuſtodiet, & gaudiorum ſuorum participes conſtituet. Hoc autem à te neceſſariò exigitur, vt fratres quos nomine & habitu tuo foues in gremio, vita & conuerſatione immaculatos cuſtodias. Nihil enim prodeſt Dei parentis inſigniri vocabulo, ſi contraijs moribus vitæ conuerſatio inquinetur.

Igitur vt ſub titulo Reginæ cœlorum veraciter fulgeas, ad tria ſubſtantialia Religionis obſeruanda profeſſores tuos ante omnia dirigas, ſine quorum cuſtodia non ſaluat monaſtica profeſsio, ſed damnat. Dominus tecum eſt, quam diu fueris cum eo. Si verò ſemitas primæ inſtitutionis tuæ contempſeris, ſi vitijs aditum dederis: multis malis & incommodis ſubiacebis. Eris in deriſum omni populo, & qui modo fulges in gloria, ſub improperio & ignominia confunderis. Caue itaque ne primam inſtitutionem tranſgrediaris, neue neglecto Dei cultu, poſt vanitatem ambules.

De primo profectu Ordinis fratrum in Europa, & de multiplicatione Conuentuum. Cap X.

IN Euangelio Dominus loquitur: Niſi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipſum ſolum manet. Si autem mortuum fuerit, multum fructum afferet. Pulchrè fratribus Carmelitis hæc ſententia conuenit: quæ illos granum eſſe Dei & ſemen oſtendit. Enimuerò granum hoc Carmelitici germinis in terra cecidit, quando expulſum de Iudæa fuit. Mortuum autem extitit, quando multis tribulationibus attritum, ſuæ tranſmigrationis incommodum deplorauit. Multum verò fructum attulit, quando ex æmulorum prauitatibus erumpens, per varios in Europa Conuentus multiplicatum extitit. Sanè fructum multum Carmelitarum affert Religio, quæ ſeſe totam Dei ſeruitio mancipat, quæ virtutum ſemitas deuota amplectitur: per cuius exempla multi ad iuſtitiam conuertuntur. Verè granum mortuum eſt Ordo Carmeliticus, qui cadens in Iudæa periit: ſed multiplicatus in Europa ſurrexit. Malleo & incude dilatauit eum Dominus; quia dum de Palęſtina minor numero expellitur, creſcens in Europa dilatatur. Nec ſine ordinatione diuinæ prouidentiæ id factum credimus, cùm paucos fratres Ordinis huius in immenſum creuiſſe videamus. Quemadmodum enim pauca ſegetis ſemina in terram proiecta mortificantur, & multum fructum afferunt: ſic pauci fratres de Carmelo expulſi, & ad tempus in terra peregrinationis afflicti, maximum in Ordine numerum fratrum ſucceſſu temporis protulerunt. Hæc eſt mutatio dexteræ excelſi: hæc prouidentia Gubernatoris altiſſimi: qui ex malis bona nouit elicere, & paucorum calamitatem in gaudium maximum commutare. Sicut enim ferrum malleo extenditur: Sic Ordo fratrum Carmelitarum ferro tribu-

lationis extenſus & multiplicatus eſt. Qui ſi manere in primo ſuo nidulo potuiſſet, non adeò multiplicatus hodie in Eccleſia fidelium eſſet. Nam poſt felicem aduentum eorum in Europam, ſuperatiſque autoritate Apoſtolica impiis perſecutoribus, paulatim valde multiplicati ſunt. Videntes enim nobiles & fideles conuerſationem fratrum eſſe ſanctiſsimam, multa illis beneficia contulerunt, & cœnobia illis quamplura ſuis expenſis erexerunt. Hinc factum eſt, vt fratres Carmelitæ, qui pauca in terra ſancta cœnobia amiſerant, multò plura in Europa reciperent. Et quemadmodum Apoſtoli ſidem Chriſti prædicantes, de Iudæa expulſi, multitudinem gentium conuerterunt: ſic fratres Carmelitæ vnius Prouinciæ termino amiſſo, totius Europæ locum ad manſionem receperunt. Vnius ergo montis deſolatio, multarum regionum ædificatio fuit.

Nequaquam ergo ſe Carmelus vltra plorabit deſertum: quem per totum orbem iam conſtat eſſe diffuſum. Multiplicato verò per Europam fratrum numero, & multis in diuerſis locis erectis Conuentibus: cernentes Romani Pontifices vitam eorum eſſe laudabilem, Ordinem ipſorum priuilegijs multis ſublimarunt, eumque ab Ordinariorum iuriſdictione penitus eximentes, cæteris Mendicantium Ordinibus adiunxerunt. & quamquam inter omnes Ordines antiquior ſit, tamen in Europa quaſi per mortificationem ſui renouatus eſſe videbatur: Sed iam de omni tribulatione ſua conualuit; fortis factus in bello, omnes aduerſarios ſuos ſuperauit & confudit. Non eſt quod ſibi amplius noceat: non eſt qui eum dentibus contingere de cætero præſumat, Dei maxima virtute confirmatum. Gaude fœlix plantatio mundi triumphans illecebras, ſumma carpens præmia regni, quæ nomen originis tuæ conſeruas, & imitaris principes.

Quam

Quàm vtilis & fructuoſus ſit in Eccleſia Ordo Carmelitarum. Cap. XI.

QVAM pulchri ſunt greſſus tui in calceamentis filia principis: quam pulchra es & decora in delicijs o Religio ſpecioſa Carmeli. Tu hortus aromatum, quem dextera Dei plantauit in monte Carmeli: cuius flores ſuauiſsimum odorem reddunt, dum viros doctos protulerunt atque ſanctiſsimos. Tu Prophetarum principem Eliam habuiſti, tu Eliſeum à mundi negotijs ad obſequium Prophetæ vocaſti: tu Vatum ſchola, tu norma diſciplinæ, & prænuncia monaſticæ vnitatis. Tu ſub lege gratiam, ſub gratia prædicas pietatem. Verè Dei caſtra ſunt hæc, in quibus vita Apoſtolica ipſos longè præceſsit Apoſtolos. Ordinis itaque huius greſſus ab initio pulcherrimi ſunt, quando fratres Deum amantes, de virtute in virtute profecerunt. O Carmeli pristinum decus, ô verè Sancta Deoque dilecta conuerſatio, quæ diabolum vincit, carnem exſuperat, mundum contemnit & vitia. Sancta etenim conuerſatio fratrum Carmelitarum, ſi ad puritatem ſuæ inſtitutionis ambulet, Eccleſiam ædificat, inſcios informat, ad pœnitentiam peccatores vocat, aduerſarios Chriſti oppugnat, delinquentes caſtigat. Quid hac Religione pulchrius, quid vtilius Ordine in quo caritas imperat, obedit humilitas, Zelus bonus vigilat, paupertas voluntaria regnat, continentia pugnat, caſtitas triumphat? Optimè religio conſeruatur, dum prouidentia conſulit, dum Iuſtitia corrigit, dum miſericordia erigit, benignitas inſtruit, ſapientia cuſtodit. O quam bonum & quam iucundum ſic fratres habitare in vnum: qui Deo in humilitate deſeruiunt, caritatis fraternæ iura cuſtodiunt, mundum & vitia fugiunt, virtutes colunt, humilitatem diligunt, à malis omnibus recedunt. Hi ſunt qui labentem Eccleſiam humeris excipiunt, & tam verbo quã exemplo fideles popu-

De Sanctis & canonizatis ex Ordine iſto. Cap. XII.

QVAM vberes fructus, quam ſuaues in Eccleſia Dei odores ager iſte Carmelitici Ordinis protulerit, neminem ignorare credimus, qui veterum hiſtorias legit. Nam vt de his interim ſileamus, qui in monte Carmeli ſub lege claruerunt: tot Sancti fratres ſub gratia in ordine iſto fuerunt, ut penitus numerari nequeant. enimuerò ſi quis ſtellas cœli dinumeret, & huius Ordinis Sanctos numerare poterit. Sed forſitan aliquis mihi huius Ordinis æmulator dicat: Quid tu Carmelitas tantopere de ſanctorum multitudine commendas: qui nullius haberi memoriam in Eccleſia Romana non ignoras? Oſtende mihi quantos in Kalendario ex Ordine Carmelitarum ſanctos inueneris. Quiſquis talia dixerit, ſe aut inuidum, aut geſtarum rerum inſcium penitus oſtendit. Quid enim quòd paucos ex Ordine fratrum Carmelitarum ſanctos Romana veneratur Eccleſia? Num ergo pauci exiſtimandi ſunt, quoniam non multi Kalendario inſcribuntur? Aut nunquid Ordo diui Patris Benedicti ſanctos idcirco paucos habuit, quoniam vix quindecim ad Kalendarium recipit? Enimuerò quindecim millia ex eo ſancti nominibus propriis referuntur. Non conſueuerunt vetuſti Ordines de multitudine ſanctorum ſuorum inaniter gloriari, dum vnuſquiſque magis in ſe ſanctitatem ſtuduit amare, quam in alio ad oſtentationem ſuæ religionis attollere. Ordo autem Fratrum Carmelitarum antiquiſsimus eſt, & nunquam vetuſtatis ſemitas in hac re dereliquit. Sanctos etenim & multos & præſtantiſsimos habuit: ſed more antiquitatis paucos in Kalendarium ſuſcepit, dum priſtina humilitate ſemper contentus fuit.

Quòd verò paucos veneratur huius Ordinis Sanctos Romana Eccleſia, ideo factum credimus: quòd cùm maxima

pars eorum ante tranſmigrationem Ordinis in Iudæa claruerit, ſanctitas eorum Romanæ Eccleſiæ incognita fuit. Nec opus erat eo tempore pro canonizatione ſanctorum ad ſedem Apoſtolicam diſcurrere, dum in ſua diœceſi quilibet Epiſcopus ſanctum teſtimonio miraculoſum poſſet declamare. Poſt quam verò fratres in Europam tranſmigrarunt, multiplicatiſque diuerſis in Eccleſia Ordinibus, neminem pro ſancto haberi Romana decreuit authoritas, niſi de conſenſu ſummi Pontificis deinceps fuerit canonizatus. Maximus autem ſanctorũ numerus hoc decretũ præceſſit, quos vetuſtas miraculis inducta canonizauit. Quis Papa canonizauit Apoſtolos, & veteres ſanctos? Nonne ſola antiquitas in Eccleſia Dei venerantur, propria ſanctitate contenti? Et Ordo Fratrum Carmelitarum plures trans mare ſanctos habuit, quorum in Europa memoria nulla antiquitatis fuit. Denique poſt aduentum Ordinis in Europam, ſanctos complures habuerunt, quorum ſi omnium nomina vellemus deſcribere, volumen hoc in immenſum extendere cogeremur. Scimus autem quòd fratres Carmelitæ ſanctos ſuos in admirationem populi non conſueuerunt exponere, & ideo non fuit noſtri propoſiti ſingulos per nomina recenſere.

Denique ſi quis viros ſanctiſsimos, qui in hoc Ordine claruerunt, ex nomine ſcire deſyderat, hiſtorias & Chronica dicti Ordinis legat, & eam præcipuè quam Frater Ioannes Mechliniensis Conuentus, dictus Ouden VVater multo labore compoſuit, & Carmelitici Ordinis faſciculum tripartitum nominauit. In ea ſiquidem huius Ordinis tot ſanctiſsimos viros inueniet, vt de cæteris Ordinibus paucos habuerit ſimiles.

Initium quoque Ordinis & progreſſum eius apertæ lectionis modulo aperuit: & omnes Generales Priores à primo vſque ad Pontium, qui Ordini modo præſidet per nomina deſcripſit. Nos verò quos rei familiaris cura ſermonem abbreuiare compellit, his finem facimus, & ſecundum de Laude Carmelitarum volumen ordinandum pro virili noſtra aſſumimus.

mus: In quo de Illuſtribus viris & doctis in eo, qui varia ad Eccleſiæ vtilitatem conſcripſerunt, quantos ſcire poſſumus, mentionem faciemus.

FINIS.

PETRI LVCII CARMELITAE PRO D. TRITHEMII ABBATIS Benedictini Libello de Laudibus Ordinis Carmelitarum

Apologia,

Qua veluti ſaluberrimo antidoto Lectoris animus aduerſus Carmelitanæ Religionis fautoris calumniatores præmunitur.

VETERVM hiſtoriis proditum eſt Apellem pictorem eximium perfecta opera in pergula, vulgo inſpicienda & iudicanda proponere ſolitum fuiſſe, poſtque tabulam latitaſſe, vt à tranſeuntibus ſiquid minus affabrè factum fuiſſet, diſceret. Pari modo & mihi propemodum euenit: qui dum velut alter Apelles poſt Tabulam hanc Carmeliticam veriſsimis coloribus, manibus Trithemianis depictam latitarem, audiremque varia variorum iudicia, tandem veluti moræ impatiens, ob quorundam imperitiam me cohibere non potui, quin cæcos pleroſque de coloribus, ac ſutores vltra crepidam iudicantes reprimerem. Nonnulli enim dum Carmelitanę Religionis gloriæ & antiquitatis laudi inuident, dictu mirum quàm ſeſe omnis antiquitatis & re-

rum

rum cognitionis ignaros demonſtrent. Aiunt enim Trithemium bono quidem amoris zelo ſummis ita laudibus Carmelitanam Religionem extuliſſe, verum ea quæ ſcripſit, nullis, aut certè pluſquam arundineis fundamentis ſtabiliſſe, neque vllam aut veritatis, aut certitudinis ſpeciem habere. Quorum vanitas cùm vel cœco ſit perſpicua, tamen in meorum, præſertim iuniorum Carmelitarum gratiam, non grauabor ea quæ doctiſsimus vir Trithemius de Carmelitis ſcripſit, comprobare, quo luce meridiana clarius euadat eundem non arundineis (vt ipſi blaterant) fundamentis, ſed ſolidiſsimis atque probatiſsimis antiquorum Scriptorum teſtimoniis, tanquam muris aheniis nixum fretumque fuiſſe; neque ad Carmelitanę familiæ plauſum chartis mandaſſe, quæ ab ipſius animo diſſiderent. Verùm ſatius erit omiſsis prolixis verborum ambagibus, ęmulorum ſtrophas & ſicophantias Laconicè, hoc eſt, grata quadam breuitate in Corollarii formam reducere, quo Lector æquus tanquam in ſpeculo videat quid calumnientur, quid arrodant, quaſue tenebras palpent. quibus poſitis, eodem Laconiſmo, hoc eſt, breuitate ſubiungetur ipſa rei veritas, clariſsimorum nimirum virorum authoritas, planeque ſecundum Philoſophum contraria iuxta ſe poſita magis eluceſcent. Verùm illud tamen Lectorem latere nolo, neminem horum authorum quorum teſtimonia adducemus, Carmelitam extitiſſe, ne quis dicat nos domeſticis teſtimoniis vſos fuiſſe, torquentes in nos vetus illud prouerbium: haud difficile eſt Athenienſes Athenis laudare. Primum itaque aduerſariorum lemma eſt:

Carmelitanæ Religionis duces & Principes Eliam & Eliſeum prophetas non fuiſſe, ſed Eliam quendam AEgyptium cuius mentio ſit in Vitaspatrum, & ob hoc Carmelitas non eſſe dicendos dictorum Prophetarum ſucceſſores.

Secundò, Carmelitas non propriè dici debere fratres Beatæ MARIAE ſemper Virginis, nempè Matris CHRISTI. ſed Fratres Beatæ MARIAE Aegyptiacæ quondam peccatricis.

Tertiò, Carmelitas nomen hoc non eſſe ſortitos à Carmelo monte Syriæ, quem quondam Elias & Eliſeus Prophetæ frequentarunt: ſed à Carmelo Phœniciæ, quem impius Nabal incoluit, vt ſacra Regum tradit hiſtoria.

Quartò, Carmelitas non ſolùm Ordinum Mendicantium, ſed & multorum aliorum vltimos ac poſtremos eſſe, eorumq; principium duntaxat incidiſſe in tempora Honorij IIII. qui vixit anno 1286. aut, vt placet nonnullis tẽpore pontificatus Honorij tertij qui ſedit anno 1216. ſicq; in Europa, non in Aſia, & in Occidente non in Oriente ſuæ Relligionis fundamenta iecisse.

Quintò, Carmelitas nunquam poſt præfatorum Pontificum tempora montem Carmelum inhabitaſſe.

Sextò, Carmelitas, gentem obſcuram, ignobilem, heri aut nudiuſtertius natam Regulam nõ habere, &c.

Hæc præcipua ſunt, quæ antiquiſsimæ Carmelitanæ Relligionis antiquitati inuidentes, commenti ſunt, homines vſque adeo (vt diximus) omnis antiquitatis ignari, & hiſtoriarum imperiti, vt ſi quis cum his manus conſerere voluerit, planè nodos in ſcirpo quæſierit, & cum inſanientibus inſanire

occæperit. Nos tamen breuitati ſtudentes, in pauca multa conferemus, aliis dilatandi prouinciam relinquentes. Reliquum igitur eſt, vt promiſsis ſtemus, eaq; teſtimonia in medium adducamus, quæ lucis inſtar aduerſariorum tenebris appoſita, omnem de Carmelitana antiquitate dubitandi anſam auferant, reique veritatem oſtendant.

Prima itaque authoritas eſt Ioſephi Antiocheni ſcriptoris Hiſtorici cum primis pii & eruditi & vetuſtatis laude celeberrimi. Is enim cap. 12. & 72. libri cui titulus eſt Speculum perfectæ militiæ Eccleſiæ primitiuæ Carmelitarum meminit hiſce verbis:

Perfectorum, inquit, militum Chriſti coadiutores ſurrexerunt ſtrenuiſsimi viri ſolitarii, contemplationique deditì, Sanctorum Prophetarum Eliȩ & Eliſei imitatores, qui de Monte Carmelo deſcendentes per Galilȩam, Samariam, & Palȩſtinam fidem Chriſti conſtantiſsimè ſparſerunt: Quique in Virginis Mariae honorem in Carmeli montis decliuio fabricantes Oratorium Saluatoris Matri ſpecialiſſimè ſeruierunt. hæc ille. quȩ noſtro tempore confirmauit vir doctiſsimus deque ſuo Ordine optimè meritus R. P. M. Ferdinandus del Caſtiglio Hiſpanus Ordinis Sancti Dominici, Parte 1. lib. 2. cap. 65. Hiſtoriȩ ſuæ Dominicanæ. Quoniam autem Hiſpanicum exemplar, qua lingua primùm opus illud inſigne conſcriptum eſt, nondum mihi videre contigit, deſumemus ipſius verba, fideliter, vt credo, in linguam Italicam conuerſa, autore F. Thimoteo Bottoni eiuſdem Ord. qui dum Hugonis tituli Sanctȩ Sabinȩ presbyteri Cardinalis vitam enarrat, ita Carmelitarum meminit: Nel cui tempo vennerò al Lion di Francia alcuni heremiti del monte Carmelo (da quali deriuano i Padri Carmelitani) con vna ſancta petitione, accioche il Pontefice Romano, come Vicario di Chriſto, vi faceſſe ſu qualche prouiſione, atteſo che nel principio della Chriſtiana Chieſa par che ſi popolaſſero, & riempiſſero molti deſerti, & montagne di perſone, che per il zelo, che haueano di ſerui-

re à Dio, fugiuano il mondo ritirandoſi ne boſchi, & nelle ſpelonche, & di queſti luoghi il più celebre, & il più famoſo fu il monte Carmelo, doue ſi ritirarono alcuni in certi heremi particolari, doue faceuano vita ſanctiſſima, & rigoroſiſſima. &c. ſic ibi. Acceſſio autem ad Apoſtolicam ſedem, cuius author ille meminit, incidit in annum 1248. anno quinto pontificatus Innocentii quarti. Cauſa verò acceſſionis ea fuit, vt fieret declaratio, correctio, & mitigatio Regulæ Carmelitanę datæ ad inſtar Occidentalium Religioſorum, anno 1171. in ciuitate Achon, ab Alberto Patriarcha Hieroſolymitano, annis 78. ante præfatum annum quintum Innocentij 4. ſed hęc parum ad propoſitę rei materiam, cùm ſufficiat nobis dictum R. Patrem Dominicanum, cui ex animo bene volo, euidentiſſimum teſtimonium prębuiſſe, Carmelitas in principio & exordio Eccleſiæ extitiſſe, annis nimirum ab hinc mille quingentis & vltra. Pręmiſſis adiungetur cultiſſimi viri Carthuſienſis de Carmelitis teſtimonium, qui in libro ſuo cui faſciculum temporum nomen dedit in deſcriptione anni 1291. ſic habet ad verbum:

Nobiliſsima, inquit, *ciuitas Aconenſis à Saracenis deſtruitur, ac demum Deiferæ Mariæ in Carmelo Monaſterium ad quatuor miliaria ciuitati vicinum ab eis igne crematur, fratribus in eo degentibus perfidorum gladijs trucidatis, & tunc (prochdolor) Ordo Carmelitarum mellifluum locum ex toto perdidit, in quo à tempore Eliæ & Eliſei Prophetarum duobus millibus ducentis viginti & vno annis peſtiterant.*

hęc ille, à quibus non multum diſſident ea quæ idem author habet alio in loco. Cæterum quod ait Carmelitas *melliflum locum ex toto perdidiſſe,* hyperbolicè dictum eſt, ſicut & illud Chriſti, non relinquetur in te lapis ſuper lapidem, nam anno 1383. adhuc ibidem

Carmelitas habitaſſe, clarum euadit tã per Carmelitarũ occipentalium, quam Dominicani cuiuſdam, viri pij & deuoti oculata teſtimonia. Is enim Dominicanus nomine Borchardus Alemanus, in libello quem de ſua peregrinatione ſeu Terræ Sanctæ deſcriptione conſcripſit, prima parte cap. 8. §. primo ſic ait:

Ab Achon, inquit, *quatuor leucis tendenti contra Auſtrum, occurrit primò vrbs dicta Cayphas, ſub pede montis Carmeli &c.*

& ſtatim. §. 2. in deſcriptione Speluncæ Eliæ, ſubdit: *Ex Caypha* inquit, *ad leucam vnam, via quæ ducit ad Caſtrum peregrinorum, per aſcenſum montis Carmeli ferè dimidia leuca, eſt Spelunca Eliæ, in qua latuit fugiens à facie Jeſabel, in cuius oſtio viſionem grandem vidit ſpiritus & ignis, vt legimus in 3. Regum cap. 19. Illic eſt fons, vbi Prophetarum filij habitabant, nunc autem inhabitant fratres Ordinis Carmelitarum, fuiq; cum eis ibidem.* hæc ille. Eſtque libellus ille apud me, impreſſus Venetiis anno Domini 1519. in ædibus Ioannis Tacuini de Tridino.

Preterea nec hoc loco diſsimulandum venit, etiam in ipſis ſacroſanctis Pontificum Decretis Carmelitanæ antiquitatis honorificum teſtimonium extare. Sexto enim Decretalium lib. Can. 13. De Religioſis domibus, ita legimus:

Heremitarum autem ſancti Auguſtini, & Carmelitarnm Ordines, qui dictum hoc eſt Lateranenſe, *Concilium præceſſerunt, in ſolido ſtatu volumus permanere.*

hæc ibi.

Cæte-

Cæterum ne deſit muribus quod rodant, & correctoribus Magnificat quod bene ſtat, quod corrigant, aiunt librariorum incuria & negligentia factum eſſe, quod in dicto loco Decretorum legatur

in ſolido ſtatu,

cùm ſecundum illos legendum eſſet

in ſolito ſtatu.

Verùm gloſſema illud paruipendimus, cùm habeamus firmiorem Apoſtolicum ſermonem, cui magis inhærere nos oportet. Nam S.D.N. Ioannes vigeſimus-ſecundus in ſolemni quodam priuilegio Carmelitis dato, fecit clarum, quod ſimilitudo dictionum fecerat obſcurum & ambiguum, ſcribens hunc in modum:

Sacer Ordo veſter in agro Domini diuina diſpoſitione plantatus, & titulo beatiſsimæ Dei genitricis MARIAE ſpecialiter inſignitus, quem in ſtatu ſolido, ſtabili & firmo volumus permanere &c.

Quoniam autem in Pontificum mentionem incidimus, vnius & alterius in æmulorum confuſionem, teſtimonium aſcribemus: horum primus erit Sixtus quartus Pont. Max. ex Franciſcanorum Ordine vir eruditus & pius, qui miro modo Carmelitanæ Religioni fauit. Is in quodam Diplomate nobis conceſſo ita habet:

Dum inquit, attenta meditatione penſamus, quod virga venuſtiſsima & omnium virtutum floribus inſignita, Virgo Dei genitrix glorioſiſsima, cuius pulchritudinem Sol & Luna mirantur; cuiuſque precibus iuuatur populus Chriſtianus, & quæ florem ſpecioſiſsimum immarceſsibilem & æternum Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM ineffabili Sancti Spiritus cooperante virtute genuit, produxitque ſacrum Ordinem beatæ MARIAE de monte Carmelo à Sede Apoſtolica pluribusque Romanis Pontificibus præde-

ceſſo-

ceſſoribus noſtris approbatum, quem eiuſdem glorioſiſſimæ Dei genitricis ſemperque VIRGINIS MARIAE ſpeciali titulo voluit inſigniri, vt ob eiuſdem Virginis reuerentiam Ordo ipſe à Chriſti fidelibus meritò per amplius veneraretur, ipſique fideles propterea eiuſdem VIRGINIS MARIAE adiuti ſuffragijs, æternæ retributionis præmia facilius conſequi mererentur: dumque ſublimium dicti Ordinis vtriuſq; ſexus perſonarum virtutum merita Deo quidem grata & in conſpectu Apoſtolicæ ſedis accepta, digna memoria recenſemus, ac Ordinem ipſum, ac illius perſonas ſub ſedis Apoſtolicæ & Eccleſiæ Romanæ protectione immediatè exiſtentes; & inter cæteros Regularum Ordinum Profeſſores in firmamento Catholicæ fidei militantes tanquam Religionis ſpeculum & exemplar ſpeciali charitate fulgentes, ſanctorumque Prophetarum Eliæ & Eliſei & aliorum Patrum qui montem Sanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt SVCCESSIONEM HEREDITARIAM TENENTES, fructus quoque vberes quos dictus ſacer Ordo in agro militantis Eccleſiæ in propagatione Religionis & fidei orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, ac in futurum producturum fore indubitanter ſperamus &c.

hæc ille. Similia plura alia ſummorum Pontificum Diplomata habent, quæ annulo Piſcatoris ſignata in archiuis noſtris aſſeruantur. Sed ne verborum copia Lectori tedium pariam, ſilentio prætereibo, atque eorum loco breuiora quædam grauiſſimorum authorum teſtimonia proferemus, quorum primus erit D. Sigisberthus Gemblacenſis Sancti Benedicti monachus, & Hiſtoriographus celebris, qui in ſua chronica Hieroſolymitana Carmelitarum mentionem facit ſubiectis verbis:

Cùm, inquit, Carmelitæ in ſancta Pœnitentia perſeueraſſent à tempore ſanctorum Eliæ & Eliſei Prophetarum, tandem Chriſtum prædicantem audierunt. Qui

Reli-

Religioſi fidem Catholicam confitentes, in Chriſto baptizati ſunt. Deinde perſeuerantes in doctrina Apoſtolorum habentes gratiam ad omnem plebem veritatis Euangelicæ nuntij fideles & Religionis Chriſtianæ legitimi confeſſores legitimè effecti ſunt. Hucuſque ille.

Sigiberto monacho, ſuccedet Philippus Hieropolytanus Abbas qui noſtri ſic meminit: O, inquit, Carmelitarum Religio, quam magna facta es in domo Domini. Nunquid non olim à modico fonte Eliæ Dei Prophetæ principium habuiſti? Et ecce nunc in magnum fluuium creuiſti. Tu olim plantata in heremo, nunc facta es ciuitas plena populo. &c. Item, Abbas Vercellenſis, declarans locum Cãt. 7.

Caput tuum vt Carmelus.

ſic inquit: Carmelus mons eſt paſcuoſus atque vberrimus, idcirco propter eius eminentiam, vbertatemque, & nominis interpretationem, Ordo in eo inceptus dicitur, qui cæteris Ordinibus pręſtantior eſt, de cuius plenitudine alij accipiunt. &c.

Honorificũ profectò teſtimonium, & dignius quam par eſt, æmulorum iudicio. tamen idem fere ætate noſtra de nobis dedit clariſſimus vir Bartholomæus Caſſanæus Burgundus, apud Aquas Sextias in Senatu decuriæ Præſes, qui lib. Catalogi glorię mundi Argum. 4. Conſid. 70. ſic inſcribit:

De origine Ordinis Carmelitarum, qui de iure aliis præferendi ſunt.

&c. Extat præfati authoris Opus impreſſum iampridem in Gallia, ac demum Venetijs. vt videre licet tam in illo exemplari quod penes nos eſt, quam quod ſeruatur in nobiliſsima bibliotheca Fratrum Predicatorum Florent. apud S. Marcum pulpito 27. ad dextram ingredientis. In prædictorum robur facit & hoc quod Iudocus Badius Aſcenſius ſcribit, vir Græcè pariter & Latinè doctiſsimus,

qui

qui in ſuis eruditiſsimis Commentarijs ſuper locum 2. libri primæ Parthen. Mantuani noſtri ſic ſcribit de Carmelitis:

Notum autem eſt, inquit, eos Apoſtolis ſociatos fidem Catholicam inter primos prædicaſſe, primoſq; templum diuæ Virgini in Carmelo conſtruxiſſe, vnde præcipuè titulum meruerunt, vt Fratres diuæ Virginis appellentur.

&c. Obruor authoritatib. & teſtimoniorum me copia vincit. Si quis plura deſiderat, euoluat tam veterum quam neotericorum ſcripta, præſertim Polyd. Vergilii Vrbinatis lib. 7. de Rerum inuent. cap. 3. Item cap. 22. lib. cui titulus Memoriale, cuius author eſt illuſtriſsimus & Reuerendiſs. D. Iacobus de Vitriaco è Canonico regulari Epiſcopus Acconenſis, ac tandem ſedis Apoſtolicæ Cardinalis Legatus. Item Chronicam Romanorum. Item Epiſtolas Galbini, atque alia doctorum virorum, præſertim veterum ſcripta, Generalium Conciliorum acta, varia diuerſorum ſummorum Pontificum diplomata, & ſi præter honorem Mariani tituli & nominis Carmelitani, aliter nos appellatos deprehenderint, vanitatis arguant. & ſi his ſupra allatis nondum ſatisfactum eſt, maiuſque teſtimonium requirant, à nobis reſponſum habeant Apoſtolicum, non eſſe maius teſtimonium Eccleſia Dei, quoniam quicquid approbauerit illa, alterius teſtimonio non amplius indigebit.

Sunt tamen nonnulli, & quidem minus importuni, qui facilè concedunt Carmeliticum Ordinem ab Elia & Eliſeo in Carmelo initium habuiſſe, verùm poſt Eliæ raptum & Eliſei obitum, abſque vlla continuatione ad CHRISTI vſque tempora interiiſſe. Sed hoc facilè refellitur authoritate D. Hieronymi in Epiſtola ad Paulinum de monachis primitiuæ Eccleſiæ ſcribentis hoc pacto:

Noſter, inquit, Princeps eſt Elias, noſter Dux eſt Eliſeus, noſtri duces filij Prophetarum. &c.

vt

vt interim omittam abſurdum illud quod ex hoc ſequeretur, nempe à tempore Eliæ & Eliſei ad Chriſtum vſque veram veri Dei cognitionem & cultum penitus in Iudæa interiiſſe; quod quam temerarium atque impium ſit dicere, apertè liquet exemplo Annæ Prophetiſſę & iuſti Simeonis, vt magis antiqua prætercam. Hactenus ad nauſeam vſque clariſsimorum virorum coaceruatis teſtimoniis, ęmulorum calumniis, rationibus obuiabo.

Actorum capite quinto legimus Gamalielem diui Pauli Apoſtoli præceptorem legiſdoctorem honorabilem vniuerſę plebi Iudæorum, ad populum Iudaicum, Apoſtolos ob Chriſti nomen interficere volentes, locutum fuiſſe hũc ad modum: *Nunc itaque dico vobis, diſcedite ab hominibus iſtis & ſinite illos: quoniam ſi eſt ex hominibus conſilium hoc aut opus, diſſoluetur: ſi verò ex Deo eſt, non poteritis diſſoluere eos, ne fortè & Deo repugnare inueniamini. Conſenſerunt autem illi.*

&c. hæc loco citato. A ſimili mihi lubet argumentari. Eliç & Eliſei Prophetarum conſilium typum gerendi, vitæque monaſticæ initium dandi à Deo fuitnè an ab hominibus? Si à Deo (quod velis nolis ò æmule concedere debes) vis tunc euertere conſilium diuinum, vt dicas abſurdum eſſe dictos Prophetas Carmelitanæ, ſeu (vt minus inuidioſè loquar) Monaſticæ vitæ coripheos & anteſignanos extitiſſe? Sed dices: Monachi regulas habent, & Elias quam regulam habuit? Rogo & ego te: Baſilius Orientalium, & Benedictus Occidentalium Euangelicorũ monachorum Patres aliamne preter Chriſti Euangelium regulam habuerunt? Reſpondes, Domine minimè. Igitur quemadmodum Baſilius, Benedictus, Franciſcus, Auguſtinus (ſub quo & Dominicus tanquam alio-rum caſtris inſertus militat) nullam præter Euangelium Regulam habuerunt, ſuiſque ſequacibus ex eodem viuendi prę-cepta tradiderunt: ita Eliç noſtro, & Eliſeo, Lex diuina lapis fuit Lydius, ad quem omnem ſuæ vitæ actum dirigebant & explorabant. Præterea ſunt alii qui confitentur, quidem

Inuidiæ ſtimulis ſiquis pungatur, obaudi:
Si quis te quærit rodere dente, fuge.
Semper in aduerſis patiens præclara trophæa
Obtinet impatiens turpia probra refert.
Impius & prauus loquitur mala pectore clauſo;
Talia mi codex ne vereare precor.
Defendent etenim te Patres Ordinis almi,
Quem Mater Domini Virgo Maria fouet.
Carmelus quibus inſignis mons Patribus aptum
Impoſuit nomen Relligione ſua.
O mons ſancte tuos iam cernis ritè ſequaces,
Et ſtabilis durat iugiter Ordo ſacer.
Quiſquis erit Bibliæ qui te veneratur honore,
Hunc tu principiò gratus amore cole.
Si quis te vultu conſpexerit aſper amaro
Indignans fugias illius vltrò manus.
Impreſſura vocat? facilè te dede premendum,
Multis vt valeas vtilis eſſe viris.
Sed tamen obſerua, ne demutare, vel vnquam
Diſſideas calamo, ſenſibus atque meis.
Pro mercede Patres veſtros depoſco precatus
Ad Dominum fuſos, purget vt omne nefas.

D. IOANNIS EMPOLIDIS CANONICI Sancti Petri Dunctenſis in librum D. Ioannis Trithemij Abbatis Spanheimenſis, de Laude Ordinis Carmelitarum Carmen:

COdice præſenti laudantur lumina ſacri
Ordinis, alma Parens, quem tenet atque fouet.

Iunonem & Venerem ſæpe videbis ibi.
Multa liber ficta recinit praclarus Homeri:
Sincerum nihil eſt, nil graue, nilq; pium.
Egregius Plautus, nec non Terentius acris
Luſibus inceſtis dedecoroſa probant.
Pamphilus obticeat, concedat Maximianus,
Ceſſet imparibus ludere Naſo metris
Hi reſidem incendunt ignem modulatibus atris
Nec iuuenes caſtis moribus eſſe ſinunt.
Tritemius noſter non ludicra vana ſecutus,
Nititur egregia tollere laude viros.
Non quoſcunque viros, ſed claros moribus, almis
Artibus & varijs, & probitate graui.
Et meritò dictos confratres Virginis almæ
Qui vita & meritis promicuere ſuis.
Eximiam laudem pro Religione vetuſta
Præ cunctis ſati promeruere Patres.
Moribus antiquis modò clara ſcientia ſemet
Miſcuit, & bellum cum Probitate gerit.
Non quòd eam ſuperet, mage ſed ſuperatur ab illa
Quæ fuit antiqua non violata manet.
Nanque videre datur nonnullos Ordinis huius
Non minus arte ſcios, quàm bonitate probos.
Iſta videns Dominus Tritemius inclytus Abbas,
Binos inſignes edidit ecce libros.
Eximios Patres, & Laudes Ordinis almi,
Et mores priſcos attigit atque nouos.
Carmelita tuo iam nunc gratare Poetæ,
E tenebris etenim te radiare facit.

EIVS-

AD REVERENDVM SACR. THEOLOGIAE MAGISTRVM P. M. ANGELVM MINICVCCIVM

à Canepina Carmelitam virum pium & eruditum.

PETRI LVCII CARMEN

onomagraphicum amoris ergò ex tempore decantatum.

Angele qui Angelico inſigniris nomine, Clio
Noſtra tuæ ſtirpis iuſsit me inſignia Verſu
Grandiloquo canere; at tenuis mea Muſa negauit
Eloquium ſublime mihi haud ſolita ire per alta.
Laudis ego ſed ſumma tuæ faſtigia tantum
Vulgari triuioq; volo modo pangere plectro,
Simplicibuſq; meis verum concludere verbis.

Magna

Magna tui eſt animi probitas, altaq; Camœnæ
Ingenij cantanda forent dona, atque cothurno
Nobilitanda graui; ſacrę pietatis & omnis
Iuſtitię cultor, clara hoç tua ſtemmata clamant,
Cera vetusq; docet. Rutilans quid Stella? virentes
Vel quid Monticuli? Palmę? quid Lilij imago?
Clara vt luce micat Stella, atq; inter ſydera fulget;
Candida ſic paſsim Virtutum ſemina iactas,
Inclita, & in populi pectus fundentia lumen
Viuificum, magno ſuadens ſeruire Tonanti.
Spreto mundano, ad cœleſtis gaudia regni
Currere, Nectareos ſuccos vbi prębet Olympus,
Ambroſiosq; cibos, diuum quos dextera condit.
Roriferi colles, viridi quoque gramine ſemper,
Munificum, egregiam doctrinam Lilia ſignant,
Eſſe opus atque ſacrum per iter veſtigia ferre,
Luctando aduerſus ſęuum Cacodęmona, Palmam
Ipſe dabit Chriſtus Victor, victoria ab hoſte
Tartareo parta, poſtquam rediuiuus ab Orco
Alta ſua ſumpta migrauit in ęthera forma.
Arbor Palma fuit Diuis gratiſsima, nullum
Cedendo auerſatur onus, ſed pondere preſſa
Altius inſurgit, frondesq; per aera laxat.
Nulla fuit tali Virtus oppreſſa labore
Ex humili ſublata loco, quin ſemper in aſtris
Premia pro meritis acceperit; omnia Olympus
Inſpicit; ęquata qui temperat omnia lance.
Non quo te doceam tibi ſunt hęc Angele dicta,
Aſt vt in antiquo ſemper maneamus amore.

FINIS.

[library stamp]